

Zápis ze setkání „Pracovní skupiny pro historické fondy“

2. 10. 2012 Národní knihovna ČR

Přítomní: T. Paličková, R. Krušínský, J. Pavelková, J. Machová, V. Procházková, J. Sobotka
Hosté: M. Hálová (SVK Plzeň), Z. Hájková (JVK Čes. Budějovice), J. Svobodová, Z. Adamaitis, P. Hofbauerová, E. Jeřábková, Z. Bartl, L. Šimek, T. Nejedlý (všichni NK)

Program:

1. Autority tiskařů, jejich vdov, dědiců a tiskařských dílen - doplnění a zpřesnění [stávající instrukce](#) - zpracuje L. Šimek z odd. národních autorit NK
2. Přehled řádů a jejich zkratk pro používání při tvorbě národních autorit (vypracovala J. Pavelková)

1. Metodika tvorby autoritních záhlaví pro tiskaře

Mgr. Libor Šimek připravil materiál shrnující problémy tvorby autorit pro tiskaře a tiskařské dílny, jak vyplynuly z praxe jejich tvorby v posledních letech.

Záhlaví - římské číslice v podpoli b - řešeno v dotazech ke katalogizaci č. [557](#)

- podpole c - držet se metodiky, u geografických doplňků rozlišovat, nejedná-li se o součást jména, vždy přebírat autoritní formu z příslušné národní databáze

- podpole d - data zásadně zapisovat ve formě podle metodiky (např. pouze stol. a přesnější vymezení uvést v poznámce), životní data mají vždy přednost před daty činnosti

Nepreferovaná podoba jména

- v některých db velké množství formálních variant, kterými se potom zbytečně zahlcuje rejstřík

Odkazy viz též

- odkazy na předchůdce a pokračovatele - současná praxe, kdy opravy provádí oddělení národních autorit je neudržitelná, v budoucnu budou záznamy vráceny k přepracování

Zdroje

- dodržovat formální citace, hojněji používat podpole b pro popis inf. převzatých z daného zdroje, u opakovaně vydaných zdrojů, uvést vydání

Signety

- vzhledem k tomu, že v autoritní bázi nelze zajistit vyhledávání podle popisu signetu, bude lepší toto řešit v rámci bibliografických databází

Faktor

- způsob zpracování a podchycení vazby na jednotlivé tiskárny.

K řešení: zachycení faktorů jako podřízené složky korporace x samostatné personální heslo

Místa působení

- i v poznámce zapisovat místa působení tiskařů a tiskáren dle autoritního rejstříku

([geografické autority](#) nebo [aut. rejstřík míst vydání pro st. tisky](#))

K řešení: možnost doplnit geografické autority z aut. rejstříku míst pro st. tisky

Stanovení národnosti

- mnohdy problematické, ve sporných případech neurčovat a ověření podoby jména provést ve všech dostupných zdrojích

Z. Bartl upozornil na různorodost praxe a funkci autorit pro unifikování selekčních údajů. Zdůraznil nutnost zmapovat problematiku ze všech stran (katalogizátoři, uživatelé, soubor autorit) a dohodnout se na jednotném postupu. Stávající praxe je nevyhovující - potřeba lokálních supervizorů jen pro historické fondy, aby nešlo jen o formální, ale také věcnou kontrolu záznamů.

Zazněla též kritika malé informovanosti odborné veřejnosti.

J. Pavelková upozornila na praxi v MZK - zpracování autority tiskařů až po zkatalogizování celého fondu s pomocí průběžně vytvářeného tiskařského rejstříku.

Diskutovalo se zejména o možnosti zpracovávat všechny tiskaře formou korporativního záhlaví, jak to praktikují některé zahraniční databáze (CERL Thesaurus, GVK - GBV Union Catalogue).

Navrhované řešení - možnost odkazů "viz" (pole 400) u záznamu korporace a naopak + provázání odkazy "viz též" (pole 500) v případech, kdy se tiskař na knize podílel i jinak (předmluva, dedikace aj.) - musí být ještě propracováno a konzultováno se systémovým knihovníkem.

2. Přehled řádů a jejich zkratk pro používání při tvorbě národních autorit

Samostatná diskuse se vedla o použití řádových zkratk v záhlaví v podpoli c. Tato potřeba vyvstala v MZK při katalogizaci klášterních knihoven (používá to takto např. Vatikánská knihovna či portugalská národní knihovna - jde ovšem o lokální výjimku z pravidel). Pravidla AACR2 umožňují použití řádových zkratk pouze v případě rozlišení dvou osob stejného jména, pokud neznáme jejich životní data či data činnosti, příslušnost k řádu lze zaznamenat v poznámce.

K řešení: uvádět řádové zkratky v odkazové formě (pole 400) ?

Seznam řádů a jejich zkratk bude vystaven na webu.

3. Různé

CERL - NK je zvláštním členem konzorcia bez možnosti zprostředkování přístupu dalším knihovnám. Hlavní překážkou řádného členství je výše členského poplatku.

NK od letošního roku opět pravidelně zasílá záznamy starých tisků do databáze HPB.

NAKI - Tisky 16. století v zámeckých knihovnách - Z. Hájková

Pracovní skupina byla požádána o vyjádření k otázce rozpisu abreviatur při katalogizaci tisků 16. století. Na tomto jsme se shodli již v minulém roce v materiálu [Doporučení pro katalogizaci starých tisků](#) - abreviatury rozepisovat v [].

Úkoly:

- lepší prezentace činnosti pracovní skupiny (e-konference KATPOL a staré tisky, web)
- přehled a citace zdrojů pro práci s historickými fondy
- popis signetu v rámci bibliografického záznamu

Zapsala Tereza Paličková
3. 10. 2012